

Suomi nousuun kansainvälisellä osaamisella

Elli Heikkilä

Suomalaiselta työelämältä jää hyödyntämättä paljon kansainvälistä osaamista, todetaan tuoreessa Demos Helsingin sekä Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen CIMOn 'Piilotettu osaaminen' -raportissa. Yhtä useammalla suomalaisella on kokemusta ulkomailla asumisesta, olipa kyseessä esimerkiksi työn tai opiskelun vuoksi muutto ulkomaille. Lisäksi monet käyttävät globaaleja verkostojaan työssään Suomessa. Tähän kaikkeen liittyy kansainvälistä osaamista. Suomessa on puhuttu paljon kilpailukyvästä. Nyt on tärkeää, että osaisimme hyödyntää työelämään tarjolla olevan kansainvälisen osaamis potentiaalin.

CIMOn raportissa puhutaan kansainvälisten osaajien ryhmästä, uteliaasta luokasta. Heissä yhdistyvät ongelmanratkaisukyky ja kiinnostus tulevaisuuden suurista kysymyksistä kohtaan. Utelaiden yhteisenä nimittäjänä tuntuu olevan globaali tekeminen. Heitä kiinnostaa ympäristön tapahtumat oman varsinaisen elinpiirinsä ulkopuolella. He myös kanavoivat kiinnostuksen tekemiseksi eri muodoissa.

Työnantajien mukaan kansainväliseen osaamiseen liittyy perinteisten kulttuuriymmärryksen, kielitaidon ja kommunikaatiotaidon ohella suvaitsevaisuus, yhteistyötaito, sopeutumis- ja verkostoitumiskyky sekä kiinnostus uusista asioista kohtaan. Piilotettu osaaminen -raportissa todetaan, että suomalaiset työnantajat myös arvostavat työntekijöissä juuri näitä ominaisuuksia, mutta eivät rekrytointitilanteissa osaa liittää niitä työnhakijan kansainväliseen osaamiseen.

Uudenmaan liiton 'Paluumuuttajien työllistymisen ja palvelut' -raportissa tarkastellaan ns. ensimmäisen polven ulkosuomalaisten ja paluumuuttajien asemaa Suomen työmarkkinoilla, sekä paluumuuttajille suunnattujen palvelujen ja niiden toimimista. Kyselyyn vastasi 47 henkeä. Vastaajista suurin osa oli voinut hyödyntää kielitaitoaan tai kan-

sainvälistä osaamistaan Suomeen paluun jälkeen. Usealla se tarkoitti työntekoa englannin kielellä tai toimimista yhteistyössä aikaisemman asemamaan yritysten tai viranomaisten kanssa. Osa vastaajista oli voinut hyödyntää taitojaan esimerkiksi vapaaehtoistyössä tai maahanmuuttajia auttaessaan.

Kyselyn perusteella paluumuuttajat kaipaavat erityisesti apua työllistymisessä. TE-toimistojen apuun ei oltu erityisen tyytyväisiä; sen sijaan kaivattiin yhtenäisiä käytäntöjä, henkilökohtaista neuvontaa ja huomioimista yksilönä. Tältä osin paluumuuttajien ja työvoimaneuvojien tavoitteet olivat yhtenevät, vaikka viranomaiset eivät täysin voineet tavoitteisiin vastata. Mahdollisuutena paluumuuttajien työllistymiseen nähtiin jo olemassa olevat työllistymiskurssit, joilla kerrataan työhakemuksen ja ansioluettelon laatimista, harjoitellaan haastattelutilanteita sekä kartoitetaan hakijan vahvuudet ja heikkoudet. Näihin kurseihin kuuluu usein työelämän harjoittelujakso. Jakson voi jakaa useampaan lyhyeen harjoitteluun eri yrityksissä, jolloin on mahdollisuus tutustua eri aloihin ja yrityksiin. Tällaisilta kursseilta on työllistytty suhteellisen hyvin, joten niitä kannattaa järjestää myös jatkossa.

Paluumuuttajat tarvitsevat apua suomen kielen kohentamisessa, sillä vaikka äidinkieli harvoin unohtuu, on kieliopin kertaaminen monelle tarpeen. Tällaisen lyhyen kielenhuolto-osion lisääminen kurssin sisältöön on varmasti hyödyllistä.

Kirjallisuus

Demos Helsinki (2013): Piilotettu osaaminen. Emme tunnista nykyajan kansainvälisiä osaajia – mutta juuri heitä jokainen työnantaja tarvitsee muuttovassa maailmassa. Demos Helsinki, CIMO.

Uudenmaan liitto (2012): Paluumuuttajien työllistyminen ja palvelut. Selvitystyön raportti. Uudenmaan liiton julkaisuja E 124.